

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
“НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”

Дніпропетровськ НМетАУ 2013

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Національна економіка»
2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Національна економіка»
3. Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Національна економіка»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Національна економіка»
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Національна економіка»
6. Тестові завдання з дисципліни «Національна економіка»

Міністерство освіти і науки України

Національна металургійна академія України

Кафедра

Політичної економії

Затверджую:
Перший проректор
професор В.П.Іващенко

«__»_____200__р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **Національна економіка**

Галузь знань
Напрямок

0305

Економіка та підприємництво
030504-ЕП, 030508-ФК, 030509-ОА, 030502-ЕК

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті
		8
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	108	108
Аудиторні заняття, з них:	40	40
Лекції	32	32
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	0	0
Семінарські заняття	8	8
Самостійна робота, у тому числі при:	68	68
Підготовці до аудиторних занять	17	17
Підготовці до контрольних заходів	27	27
Виконанні курсових проектів (робіт)	0	0
Виконанні індивідуальних завдань	0	0
Опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	24	24
Підсумковий контроль		К/Р

Заочна форма навчання

Розклад навчальних годин

	Всього	В т.ч. по семестрах				
Усього годин за навчальним планом	108	108				
у тому числі:						
Аудиторні заняття	16	16				
з них						
- лекції	12	12				
- лабораторні заняття						
- практичні заняття						
- семінари	4	4				
Самостійна робота	92	92				
у тому числі:						
- підготовка до аудиторних занять						
- виконання курсових проектів(робіт)						
- виконання індивідуальних завдань	9	9				
- підготовка до контрольних заходів						
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	83	83				
Підсумковий контроль						

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Національна економіка" є нормативною і входить до циклу дисциплін природничо-наукового блоку.

Мета вивчення дисципліни – аналіз закономірностей та особливостей функціонування національної економіки порівняно з економіками інших країн.

Завдання дисципліни - розкрити загальне та особливе в національній економічній системі, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство.

Предмет дисципліни - сукупність ресурсних, економічних, інституціональних та соціальних чинників, що визначають відмітні риси національної економіки та її специфіку функціонування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: теоретичні засади національної економіки; характеристику потенціалу національної економіки та її інституціональні фактори; державне регулювання національної економіки; планування, прогнозування та програмування національної економіки; джерела та фактори економічного зростання в національній економіці та інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: - оперувати програмним теоретичним матеріалом; - викладати матеріал логічно і послідовно; - диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; - теоретично мислити, аналізувати і оцінювати факти,

концепції, ідеї з критичної точки зору; - аналізувати і оцінювати показники ефективності національної економіки.

Критерії успішності –отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та контрольних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання –комплект завдань для контрольних робіт та тестових завдань, комплект екзаменаційних білетів.

Зв'язок з іншими дисциплінами –передумовою вивчення є засвоєння дисциплін "Політична економія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Міжнародна економіка".

Набуті знання і вміння використовуються при вивченні наступних гуманітарних дисциплін.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Вид підсумкового контролю	
1	Теоретичні засади національної економіки.			
	Лекції			
	1. Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.	2	Контрольна робота (тестування)	
	2. Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	2		
	3. Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.	2		
	4. Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.	2		
	5. Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.	2		
	6. Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.	2		
	Семінари			
	1. Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.	2		
	Самостійна робота			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.	3		
2. Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.	3			
3. Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.	3			
Підготовка до аудиторних занять	4			
Підготовка та складання підсумкового контролю	9			
Усього:	36			
2	Державне регулювання національної економіки.			
	Лекції			
1. Тема 7. Державність та державне управління економікою.	4	Контрольна робота (тестування)		

	<p>2. Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. 2</p> <p>3. Тема 9. Структурна перебудова національної економіки. 2</p> <p>4. Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки. 2</p> <p>Семінари</p> <p>1. Тема 7. Державність та державне управління. 2</p> <p>Самостійна робота <i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i></p> <p>1. Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. 3</p> <p>2. Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки. 6</p> <p>Підготовка до аудиторних занять 6</p> <p>Підготовка та складання підсумкового контролю 9</p> <p style="text-align: right;">Усього: 36</p>		
3	<p>Економічне зростання та світогосподарська інтеграція національних економік.</p> <p>Лекції</p> <p>1. Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці. 4</p> <p>2. Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. 6</p> <p>Семінари</p> <p>1. Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці. 2</p> <p>2. Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. 2</p> <p>Самостійна робота <i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i></p> <p>1. Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці. 3</p> <p>2. Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. 3</p> <p>Підготовка до аудиторних занять 7</p> <p>Підготовка та складання підсумкового контролю 9</p> <p style="text-align: right;">Усього: 36</p>		Контрольна робота (тестування)

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
--------	--------------------------------	--------------------

1	<p>Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.</p> <p>Економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка, національна економіка як економічні науки і навчальні дисципліни.</p> <p>Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.</p> <p>Предмет і методи національної економіки.</p> <p>Національна економіка як об'єкт теорії. Сутність, передумови та риси національної економіки.</p> <p>Основи руху національної економіки. Система цілей національної економіки. Національна безпека: сутність та структура.</p>	2
2	<p>Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</p> <p>Типи національних економічних систем та основи їх класифікації. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі.</p> <p>Командно-адміністративна національна економіка.</p> <p>Національні економіки „традиційного” типу.</p> <p>Перехідна економіка: зміст і моделі.</p> <p>Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.</p>	2
3	<p>Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.</p> <p>Соціальні пріоритети розвитку національної економіки. Соціальний розвиток, соціальна підтримка та соціальний захист населення як категорії національної економіки соціально орієнтованого типу.</p> <p>Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики. Державне регулювання ринку праці.</p> <p>Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.</p> <p>Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення).</p> <p>Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.</p>	2
4	<p>Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.</p> <p>Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання. Роль та функції національного рахівництва.</p> <p>Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки.</p> <p>Сукупний економічний потенціал: сутність та структура. Інвестиційний потенціал. Трудовий потенціал. Науковий потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Рекреаційний потенціал.</p> <p>Національне багатство: зміст та структура.</p>	2
5	<p>Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.</p> <p>Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.</p> <p>Система відносин власності в національній економіці. Права власності та економічна влада.</p> <p>Еволюція відносин власності. Перерозподіл прав власності та приватизація.</p> <p>Державне управління процесами приватизації.</p> <p>Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.</p>	2
6	<p>Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.</p> <p>Мікроекономічні проблеми національної економіки Суб'єкти мікрорівня національної економіки: види, особливості поведінки, тенденції розвитку .</p> <p>Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення.</p> <p>Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці (ринки ресурсів, капіталів, землі, нерухомості і житла, цінних паперів).</p> <p>Роль держави у становленні інститутів ринкової інфраструктури.</p> <p>Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.</p>	2
7	<p>Тема 7. Державність та державне управління економікою.</p> <p>Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти.</p> <p>Теорії державного регулювання.</p> <p>Механізм регулювання національної економіки. Важелі державного регулювання економіки.</p> <p>Система органів державного регулювання економіки: принципи та функції.</p>	4

	<p>Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки. Грошово-кредитне регулювання економіки.</p>	
8	<p>Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.</p> <p>Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин. Лібералізація і демократизація економічного життя. Проблеми розвитку цивілізованого підприємництва. Державне регулювання підприємництва. Формування конкурентного середовища та антимонопольне регулювання. Державна підтримка малого підприємництва. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва. Державна підтримка венчурних (ризикових) підприємств. Прикладні аспекти програмного регулювання розвитку малого та середнього бізнесу у регіоні. Формування ринкового механізму ціноутворення. Методи державного регулювання цін та інфляції.</p>	2
9	<p>Тема 9. Структурна перебудова національної економіки.</p> <p>Структура економіки: зміст, типи, якісні характеристики та пріоритети. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання. Зміст та основні напрямки структурної перебудови національної економіки та політика держави. Інвестиції та інвестиційна діяльність. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти. Державне регулювання ринку цінних паперів. Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи). Основні напрямки структурної перебудови аграрно-промислового комплексу, інновації та інвестиції в національній економіці. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.</p>	2
10	<p>Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки.</p> <p>Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування. Система прогнозів соціально-економічного розвитку. Методи прогнозування та їх класифікація. Моделювання макроекономічних процесів. Суть державного програмування і види програм. Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки. Планування: сутність, задачі, форми. Види планів соціально-економічного розвитку. Індикативне планування національної економіки.</p>	2
11	<p>Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці.</p> <p>Економічне зростання як категорія національної економіки. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції. Сутність державної науково-технічної політики. Методи державного регулювання розвитку науки і техніки. Стан суспільного відтворення в національній економіці. Специфіка суспільного відтворення в Україні. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції та їх взаємодія в національній економіці. Зміна складових сукупного попиту (споживання, інвестиції, державні витрати) і сукупної пропозиції (застосування ресурсів, обсяг виробництва). Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану. Оцінка ефективності стабілізаційної політики малої відкритої економіки (практичне застосування моделі Манделла-Флемінга).</p>	4
12	<p>Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.</p> <p>Національна економіка у контексті економічної глобалізації. Форми міжнародної інтеграції. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки. Національна економіка України у системі світогосподарських зв'язків. Актуальні питання зовнішньоекономічної політики. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності. Форми та</p>	6

методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки. Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України (еквівалентний обмін, міграція ресурсів, межі зовнішнього боргу). Специфіка національного валютного ринку. Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Зміст, суб'єкти та види її зовнішньоекономічної діяльності. Перспективи міжнародного співробітництва України.	
---	--

Семинарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.	2
2	Тема 7. Державність та державне управління.	2
3	Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці.	2
4	Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.	2

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки. Можливості та межі комерціалізації соціальної сфери.	3
2	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки.	3
3	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку. Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення.	3
4	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.	3
5	Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки.	6
6	Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці. Специфіка суспільного відтворення в Україні.	3
7	Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. Місце економіки України в структурі світової економіки.	

Рекомендована основна література

1. Конституція України // Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
2. Бункина М. К. Национальная экономика. М.: Дело, 1997.
3. Винниченко В. Відродження нації. – К.: Вид-во політичної літератури України, 1990.
4. Градов А. П. Национальная экономика: Курс лекций: СПб.: Специальная литература, 1997.

5. Грушевський М. Історія України - Руси – Т.3. – К.: Наукова думка, 1992.
6. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С. М. Чистов, А.Є.Никифоров, Т.Ф.Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000.
7. Економічна теорія. Підручник / За ред. В. М.Тарасевича.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
8. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В. М. Гееця. - К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003.
9. Економічна політика: Навч. посіб. // О. О. Беляєв, А. С. Бебело, М. І. Диба та ін. — К.: КНЕУ, 2004.
10. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. — К.: Знання — Прес, 2001.
11. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
12. Егоров В.В., Парсаданов Г.Л. Прогнозирование национальной экономики:
Учебник. – М.: Высш.шк., 2002.
13. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007.
14. Лановик Б. Д., Матисякевич З. М., Матейко Р. М. Історія господарства: Україна і світ. – К.: Вища школа, 1995.
15. Макаренко І. П. Макроэкономика. Модели и цифры. На примере экономики Украины // Ин-т эволюционной экономики. — К.: Сеста, 2000.
16. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки. – К.: Атіка, Ельга – Н, 2000.
17. Национальная экономика России: потенциалы, комплексы, экономическая безопасность. Учебник / Под ред. д.э.н., проф. В.И. Лисова. - М.: Экономика, 2000.
18. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В. А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002.
19. Нуреев Р. М. Экономика развития: модели становления рыночной экономики: Учебное пособие. – М.: ИНФРА, 2001.
20. Ойкен В. Основы национальной экономики. – М.: Экономика, 1996.
21. Основы економічних знань: Навч. посібник // А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. — К.: Вища школа, 2002.
22. Основы экономической теории: Учебник / Под общ. ред. С. В. Мочерного. — К.: Т-во «Знання», 2000.
23. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В. М. Гееця. — К.: Вища шк., 2003.
24. Перехідна економіка: Конспект лекцій / За ред. В. М. Тарасевича.- Дніпропетровськ: Січ, 2001.
25. Пухтаєвич Г. О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005.

26. Савченко А. Г., Пухтаєвич Г. О., Тітьонко О. М. Макроекономіка: Підручник. — К.: Либідь, 1999.
27. Савченко А. Г. Макроекономіка. Навч.-метод посіб.: — К.: КНЕУ, 2001.
28. Савруков Н. Т. Национальная экономика: Конспект лекций. СПб.: Политехника, 1999.
29. Сычев Н. В. Политэкономия. Курс лекций. — М: НКФ «ЭКМОС», 2002.
30. Тарасевич В. Н. Очерки теории переходной экономики. — К.: Наукова думка, 2001.
31. Тимочко Н. О. Економічна історія України. — К.: КНЕУ, 2005.
32. Тойнбі А. Дж. Дослідження історії // пер. з англ. — Т.1. - К.: Основи, 1995.
33. Цивилизационные модели современности и их исторические корни // Ю. Н. Пахомов, С. Б. Крымский, Ю. В. Павленко и др. Под ред. Ю. Н. Пахомова. — К.: Наукова думка, 2002.

Додаткова література

1. Ван дер Вее Г. История мировой экономики. 1945 – 1990 (пер. с фр.). М.: Наука, 1994.
2. Гарнов А. П. Национальная экономика (инфраструктура рынка средств производства). М.: Изд-во Рос. экон. акад., 1997.
3. Киреев А. П. Международная экономика. Ч.1. Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. Учебное пособие для вузов. — М.: Международные отношения, 1997.
4. Киреев А. П. Международная экономика. Ч.2. Международная макроэкономика: открытая экономика и макроэкономическое программирование. Учебное пособие для вузов. — М.: Международные отношения, 1999.
5. Леонтьев В. Экономическое эссе. М.: Изд-во полит. лит-ры, 1990.
6. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. М.: Прогресс, 1992.
7. Макекадырова А. С., Тарханов А. В. Научные основы национальной экономики: Учеб. пос. Изд-во Рос. экон. акад. М.:1999.
8. Орешин В. П. Государственное регулирование национальной экономики: Учебное пособие. М.: Юрист, 1999.
9. Попов В. А. Прогнозирование национальной экономики: Учеб. пос. М.: Изд-во Рос. экон. акад., 1997.
10. Портер М. Международная конкуренция. М.: Международные отношения, 1993.
19. Трансформация экономических институтов в постсоветской России / Под ред. Р. М.Нуреева. — М.: 2000.
23. Экономика переходного периода: Уч. пособие / Под ред. В. В.

Радаева, А. В. Бузгалина. — М.: Изд-во МГУ, 1995.

20. Экономика переходного периода / Под ред. В. В. Радаева. М., 1999.

21. Экономическая теория (политэкономия): Учебник / Под общей ред. акад.

В. И. Видяпина, акад. Г. П. Журавлевой. — М.: ИНФРА, 1997.

22. Якобсон Л. И. Государственный сектор экономики. Экономическая теория и политика. Учебник. М.: Государственный университет - Высшая школа экономики, 2000.

22. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків. — К.: Наукова думка, 1990.

Програму склав доц.

/ О.Л. Фаїзова/

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри політичної економії _____

протокол № ____ від „__” _____ 20__ р.

завідуючий кафедрою політекономії
д.е.н., проф.

/ В.М. Тарасевич /

Узгоджено

Начальник навчального відділу

/ А.І. Демченко/

Голова навчально-методичної комісії

за напрямком д.е.н., проф.

/ К.Ф. Ковальчук /

Завідуючі випускаючими кафедрами :

Економіки промисловості

д.е.н., проф.

/ С.Б. Довбня /

Обліку та аудиту

к.е.н., доц..

/ Г.О. Король /

Фінансів

д.е.н., проф.

/ К.Ф. Ковальчук /

Економічної інформатики і АСУ

к.е.н., проф.

/ М.С. Кузнєцов /

Міністерство освіти і науки України

Національна металургійна академія України

Кафедра

Політичної економії

Затверджую:
Перший проректор
професор В.П.Іващенко

«__» _____ 200__ р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **Національна економіка**

Напрямок: 030601 Менеджмент (МН01)

Розклад навчальних годин

	всього	в т.ч. по семестрах						
Усього годин за навчальним планом	72	72						
у тому числі:								
Аудиторні заняття	32	32						
з них:								
- лекції	24	24						
- лабораторні заняття								
- практичні заняття								
- семінарські заняття	8	8						
Самостійна робота	40	40						
у тому числі :								
- підготовка до аудиторних занять	16	16						
- підготовка до контрольних заходів	18	18						
- виконання курсових проєктів (робіт)								
- виконання індивідуальних завдань								
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	6						
Підсумковий контроль (залік)	ДЗ	ДЗ						

Заочна форма навчання

Розклад навчальних годин

	Всього	В т.ч. по семестрах				
Усього годин за навчальним планом	72	72				
у тому числі:						
Аудиторні заняття	12	12				
з них						
- лекції	8	8				
- лабораторні заняття						
- практичні заняття						
- семінари	4	4				

Самостійна робота	60	60					
у тому числі:							
- підготовка до аудиторних занять							
- виконання курсових проектів(робіт)							
- виконання індивідуальних завдань	9	9					
- підготовка до контрольних заходів							
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	51	51					
Підсумковий контроль							

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Національна економіка" є нормативною і входить до циклу дисциплін природничо-наукового блоку.

Мета вивчення дисципліни – аналіз закономірностей та особливостей функціонування національної економіки порівняно з економіками інших країн.

Завдання дисципліни - розкрити загальне та особливе в національній економічній системі, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство.

Предмет дисципліни - сукупність ресурсних, економічних, інституціональних та соціальних чинників, що визначають відмітні риси національної економіки та її специфіку функціонування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: теоретичні засади національної економіки; характеристику потенціалу національної економіки та її інституціональні фактори; державне регулювання національної економіки; планування, прогнозування та програмування національної економіки; джерела та фактори економічного зростання в національній економіці та інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: - оперувати програмним теоретичним матеріалом; - викладати матеріал логічно і послідовно; - диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; - теоретично мислити, аналізувати і оцінювати факти, концепції, ідеї з критичної точки зору; - аналізувати і оцінювати показники ефективності національної економіки.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та контрольних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання – комплект завдань для контрольних робіт та тестових завдань, комплект екзаменаційних білетів.

Зв'язок з іншими дисциплінами – передумовою вивчення є засвоєння дисциплін "Політична економія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Міжнародна економіка".

Набуті знання і вміння використовуються при вивченні наступних гуманітарних дисциплін.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Вид підсумкового контролю
1	Модуль 1. Теоретичні засади національної економіки.			Контрольна робота (тестування)
	Лекції	2		
	Тема 1 Національна економіка: загальне та особливе.			
	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки .	2		
	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.	2		
	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.	2		
	Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.	2		
	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.	2		
	Семінарські заняття	2		
	. Тема 2.Економічні теорії та базисні інститути національної економіки			
	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.	2		
	Самостійна робота	8		
	- підготовка до аудиторних занять			
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	3			
- підготовка до складання підсумкового контролю	9			
Усього	36			
2	Модуль 2. Державне регулювання національної економіки			Контрольна робота (тестування)
	Лекції	2		
	Тема 7. Державність та державне управління економікою			
	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.	2		
	Тема 9. Структурна перебудова національної економіки	2		
	Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки.	2		
	Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці	2		
	Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.	2		
Семінарські заняття	2			
Тема 7. Державність та державне управління економікою				

Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	2	
<u>Самостійна робота</u>	8	
- підготовка до аудиторних занять		
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	3	
- підготовка до складання підсумкового контролю	9	
<u>Усього</u>	36	

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	<p>Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.</p> <p>Економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка, національна економіка як економічні науки і навчальні дисципліни. Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки. Предмет і методи національної економіки. Національна економіка як об'єкт теорії. Сутність, передумови та риси національної економіки. Основи руху національної економіки. Система цілей національної економіки. Національна безпека: сутність та структура.</p>	2
2	<p>Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</p> <p>Типи національних економічних систем та основи їх класифікації. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі. Командно-адміністративна національна економіка. Національні економіки „традиційного” типу. Перехідна економіка: зміст і моделі. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.</p>	2
3	<p>Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.</p> <p>Соціальні пріоритети розвитку національної економіки. Соціальний розвиток, соціальна підтримка та соціальний захист населення як категорії національної економіки соціально орієнтованого типу. Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики. Державне регулювання ринку праці. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки. Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення). Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.</p>	2
4	<p>Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.</p> <p>Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання. Роль та функції національного рахівництва. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура. Інвестиційний потенціал. Трудовий потенціал. Науковий потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Рекреаційний потенціал. Національне багатство: зміст та структура.</p>	2

5	<p>Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.</p> <p>Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.</p> <p>Система відносин власності в національній економіці. Права власності та економічна влада. Еволюція відносин власності. Перерозподіл прав власності та приватизація.</p> <p>Державне управління процесами приватизації.</p> <p>Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.</p>	2
6	<p>Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.</p> <p>Мікроекономічні проблеми національної економіки Суб'єкти мікрорівня національної економіки: види, особливості поведінки, тенденції розвитку .</p> <p>Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення. Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці (ринки ресурсів, капіталів, землі, нерухомості і житла, цінних паперів).</p> <p>Роль держави у становленні інститутів ринкової інфраструктури.</p> <p>Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.</p>	2
7	<p>Тема 7. Державність та державне управління економікою.</p> <p>Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.</p> <p>Механізм регулювання національної економіки. Важелі державного регулювання економіки. Система органів державного регулювання економіки: принципи та функції.</p> <p>Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки.</p> <p>Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.</p> <p>Грошово-кредитне регулювання економіки.</p>	2
8	<p>Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.</p> <p>Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин. Лібералізація і демократизація економічного життя. Проблеми розвитку цивілізованого підприємництва.</p> <p>Державне регулювання підприємництва. Формування конкурентного середовища та антимонопольне регулювання.</p> <p>Державна підтримка малого підприємництва.</p> <p>Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.</p> <p>Державна підтримка венчурних (ризикових) підприємств.</p> <p>Прикладні аспекти програмного регулювання розвитку малого та середнього бізнесу у регіоні.</p> <p>Формування ринкового механізму ціноутворення. Методи державного регулювання цін та інфляції.</p>	2
9	<p>Тема 9. Структурна перебудова національної економіки.</p> <p>Структура економіки: зміст, типи, якісні характеристики та пріоритети.</p> <p>Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання.</p> <p>Зміст та основні напрямки структурної перебудови національної економіки та політика держави. Інвестиції та інвестиційна діяльність.</p> <p>Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.</p> <p>Державне регулювання ринку цінних паперів.</p> <p>Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи).</p> <p>Основні напрямки структурної перебудови аграрно-промислового комплексу, інновації та інвестиції в національній економіці.</p> <p>Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.</p> <p>Екологічні імперативи розвитку національної економіки.</p>	2
10	<p>Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки.</p> <p>Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування.</p> <p>Система прогнозів соціально-економічного розвитку.</p> <p>Методи прогнозування та їх класифікація. Моделювання макроекономічних процесів.</p> <p>Суть державного програмування і види програм.</p> <p>Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки. Стратегія</p>	2

	соціально-економічного розвитку національної економіки. Планування: сутність, задачі, форми. Види планів соціально-економічного розвитку. Індикативне планування національної економіки.	
11	Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці. Економічне зростання як категорія національної економіки. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції. Сутність державної науково-технічної політики. Методи державного регулювання розвитку науки і техніки. Стан суспільного відтворення в національній економіці. Специфіка суспільного відтворення в Україні. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції та їх взаємодія в національній економіці. Зміна складових сукупного попиту (споживання, інвестиції, державні витрати) і сукупної пропозиції (застосування ресурсів, обсяг виробництва). Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану. Оцінка ефективності стабілізаційної політики малої відкритої економіки (практичне застосування моделі Манделла-Флемінга).	2
12	Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство. Національна економіка у контексті економічної глобалізації. Форми міжнародної інтеграції. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки. Національна економіка України у системі світогосподарських зв'язків. Актуальні питання зовнішньоекономічної політики. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки. Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України (еквівалентний обмін, міграція ресурсів, межі зовнішнього боргу). Специфіка національного валютного ринку. Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Зміст, суб'єкти та види її зовнішньоекономічної діяльності. Перспективи міжнародного співробітництва України.	2

Семінарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.	2
2	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку	2
3	Тема 7. Державність та державне управління	2
4	Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.	2

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки. Можливості та межі комерціалізації соціальної сфери.	1
2	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки.	1
3	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку. Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення.	1
4	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.	1

5	Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки.	1
6	Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці. Специфіка суспільного відтворення в Україні.	1

Рекомендована основна література

1. Конституція України // Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
2. Бункина М. К. Национальная экономика. М.: Дело, 1997.
3. Винниченко В. Відродження нації. – К.: Вид-во політичної літератури України, 1990.
4. Градов А. П. Национальная экономика: Курс лекций: СПб.: Специальная литература, 1997.
5. Грушевський М. Історія України - Руси – Т.3. – К.: Наукова думка, 1992.
6. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С. М. Чистов, А.Є.Никифоров, Т.Ф.Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000.
7. Економічна теорія. Підручник / За ред. В. М.Тарасевича.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
8. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В. М. Геєця. - К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003.
9. Економічна політика: Навч. посіб. // О. О. Беляєв, А. С. Бебело, М. І. Диба та ін. — К.: КНЕУ, 2004.
10. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. — К.: Знання — Прес, 2001.
11. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
12. Егоров В.В., Парсаданов Г.Л. Прогнозирование национальной экономики: Учебник. – М.: Высш.шк., 2002.
13. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007.
14. Лановик Б. Д., Матисякевич З. М., Матейко Р. М. Історія господарства: Україна і світ. – К.: Вища школа, 1995.
15. Макаренко И. П. Макроэкономика. Модели и цифры. На примере экономики Украины // Ин-т эволюционной экономики. — К.: Сеста, 2000.
16. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залого З. Державне регулювання економіки. – К.: Атіка, Ельга – Н, 2000.
17. Национальная экономика России: потенциалы, комплексы, экономическая безопасность. Учебник / Под ред. д.э.н., проф. В.И. Лисова. -

М.: Экономика, 2000.

18. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В. А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002.

19. Нуреев Р. М. Экономика развития: модели становления рыночной экономики: Учебное пособие. – М.: ИНФРА, 2001.

20. Ойкен В. Основы национальной экономики. – М.: Экономика, 1996.

21. Основы економічних знань: Навч. посібник // А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. — К.: Вища школа, 2002.

22. Основы экономической теории: Учебник / Под общ. ред. С. В. Мочерного. — К.: Т-во «Знання», 2000.

23. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В. М. Геєця. — К.: Вища шк., 2003.

24. Перехідна економіка: Конспект лекцій / За ред. В. М. Тарасевича.- Дніпропетровськ: Січ, 2001.

25. Пухтаєвич Г. О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005.

26. Савченко А. Г., Пухтаєвич Г. О., Тітьонко О. М. Макроекономіка: Підручник. — К.: Либідь, 1999.

27. Савченко А. Г. Макроекономіка. Навч.-метод посіб.: — К.: КНЕУ, 2001.

28. Савруков Н. Т. Национальная экономика: Конспект лекций. СПб.: Политехника, 1999.

29. Сычев Н. В. Политэкономия. Курс лекций. — М: НКФ «ЭКМОС», 2002.

30. Тарасевич В. Н. Очерки теории переходной экономики. — К.: Наукова думка, 2001.

31. Тимочко Н. О. Економічна історія України. – К.: КНЕУ, 2005.

32. Тойнбі А. Дж. Дослідження історії // пер. з англ. – Т.1. - К.: Основи, 1995.

33. Цивилизационные модели современности и их исторические корни // Ю. Н. Пахомов, С. Б. Крымский, Ю. В. Павленко и др. Под ред. Ю. Н. Пахомова. – К.: Наукова думка, 2002.

Додаткова література

1. Ван дер Вее Г. История мировой экономики. 1945 – 1990 (пер. с фр.). М.: Наука, 1994.

2. Гарнов А. П. Национальная экономика (инфраструктура рынка средств производства). М.: Изд-во Рос. экон. акад., 1997.

3. Киреев А. П. Международная экономика. Ч.1. Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. Учебное пособие для вузов. – М.: Международные отношения, 1997.

4. Киреев А. П. Международная экономика. Ч.2. Международная макроэкономика: открытая экономика и макроэкономическое

программирование. Учебное пособие для вузов. – М.: Международные отношения, 1999.

5. Леонтьев В. Экономическое эссе. М.: Изд-во полит. лит-ры, 1990.

6. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. М.: Прогресс, 1992.

7. Макекадырова А. С., Тарханов А. В. Научные основы национальной экономики: Учеб. пос. Изд-во Рос. экон. акад. М.:1999.

8. Орешин В. П. Государственное регулирование национальной экономики:

Учебное пособие. М.: Юрист, 1999.

9. Попов В. А. Прогнозирование национальной экономики: Учеб. пос. М.: Изд-во Рос. экон. акад., 1997.

10. Портер М. Международная конкуренция. М.: Международные отношения, 1993.

19. Трансформация экономических институтов в постсоветской России / Под ред. Р. М.Нуреева. – М.: 2000.

23. Экономика переходного периода: Уч. пособие / Под ред. В. В. Радаева, А. В. Бугалина. — М.: Изд-во МГУ, 1995.

20. Экономика переходного периода / Под ред. В. В. Радаева. М., 1999.

21. Экономическая теория (политэкономия): Учебник / Под общей ред. акад.

В. И.Видяпина, акад. Г. П.Журавлевой. – М.: ИНФРА, 1997.

22. Якобсон Л. И. Государственный сектор экономики. Экономическая теория и политика. Учебник. М.: Государственный университет - Высшая школа экономики, 2000.

22. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків. – К.: Наукова думка, 1990.

Укладачі:

к.е.н., доц.

О.Л. Фаїзова

Завідувач кафедри політичної економії:

д.е.н., проф.

В.М.Тарасевич

Програму затверджено на засіданні НМК за напрямом 6.030601 - "Менеджмент " протокол № _____ від " _____ " _____ року

Голова НМК за напрямом:

к.е.н., доц.

Є.Д. Козенков

Узгоджено:

Начальник навчального відділу:

А.І.Демченко

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до виконання індивідуальних робіт з дисципліни “Національна економіка”

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни
“Національна економіка”

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота з міжнародної економіки є невід’ємною складовою частиною усього навчального процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.

3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для студентів, що складають дисципліну «Національна економіка» як академічну різницю призначені теоретичні питання 30-60.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обгрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і

споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. **Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.**

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана як російською, так і українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванні заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - 3.”;
- посилання у вигляді [№, З], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, З - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин)

по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена індивідуальна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Національна економіка».

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “Національна економіка”

на тему: «Грошово-кредитне регулювання економіки»

Виконав:

студент гр. МС-08-23
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпропетровськ 2013

Додаток 2

Зразки оформлення плану індивідуальної роботи

План роботи

	стор.
ВСТУП.	3
1. Теоретичні основи грошово-кредитного регулювання економіки	5
2 Ринкова трансформація грошово-кредитної системи України.....	10.
3. Механізм грошово-кредитного регулювання національної економіки.....	17
4. Вплив грошово-кредитної політики на економічну стабілізацію і зростання.....	20
5. Специфіка грошово-кредитної політики в Україні.....	25
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. *Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О.* Макроекономіка. Підручник / За ред. *Базилевича В. Д.* – К: Знання, 2006. — 623с.
2. *Борщ Л. М.* Грошово-кредитна політика та її вплив на інвестиційні процеси // *Економіка України.* — 2003. — №12. — С.17.
3. *Гребеник Н.* Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної політики в Україні // *Вісник НБУ.* — 2007. — №5. — С. 12 — 19.
4. *Економіка України за 2006р.* Статистичний огляд // *Урядовий кур'єр.* — 2007. — №15. — С. 1, 6 — 7.
5. *Кудряшов В. П.* Засади бюджетної політики розвитку // *Фінанси України.* — 2007. — №7. — С. 3 — 19.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшеного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення графіків

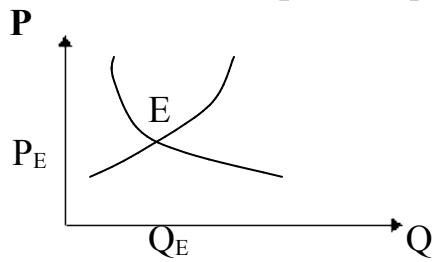

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

3. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ з дисципліни “Національна економіка”

1. Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.
2. Предмет і методи національної економіки.
3. Сутність, передумови та риси національної економіки.
4. Основи руху національної економіки.
5. Система цілей національної економіки.
6. Національна безпека: сутність та структура.
7. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
8. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі.
9. Командно-адміністративна національна економіка.
10. Національні економіки „традиційного” типу.
11. Перехідна економіка: зміст і моделі.
12. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.
13. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
14. Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
15. Державне регулювання ринку праці.
16. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.

17. Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення).
18. Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.
19. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання.
20. Роль та функції національного рахівництва.
21. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки.
22. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.
23. Національне багатство: зміст та структура.
24. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.
25. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
26. Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.
27. Мікроекономічні проблеми національної економіки.
28. Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення.
29. Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці (ринки ресурсів, капіталів, землі, нерухомості і житла, цінних паперів).
30. Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.
31. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.
32. Механізм регулювання національної економіки.
33. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
34. Грошово-кредитне регулювання економіки.

35. Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин.
36. Державне регулювання підприємництва.
37. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.
38. Формування ринкового механізму ціноутворення. Методи державного регулювання цін та інфляції.
39. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання.
40. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
41. Державне регулювання ринку цінних паперів.
42. Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи).
43. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
44. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.
45. Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування.
46. Суть державного програмування і види програм.
47. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки.
48. Планування: сутність, задачі, форми.
49. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції.
50. Сутність державної науково-технічної політики.
51. Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану.
52. Національна економіка у контексті економічної глобалізації.
53. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки.
54. Національна економіка України у системі світогосподарських зв'язків.
55. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
56. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.

57. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.
58. Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України (еквівалентний обмін, міграція ресурсів, межі зовнішнього боргу).
59. Специфіка національного валютного ринку.
60. Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Перспективи міжнародного співробітництва України.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.
2. Предмет і методи національної економіки.
3. Сутність, передумови та риси національної економіки.
4. Основи руху національної економіки.
5. Система цілей національної економіки.
6. Національна безпека: сутність та структура.
7. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
8. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі.
9. Командно-адміністративна національна економіка.
10. Національні економіки „традиційного” типу.
11. Перехідна економіка: зміст і моделі.
12. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.
13. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
14. Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
15. Державне регулювання ринку праці.
16. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.

17. Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення).
18. Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.
19. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання.
20. Роль та функції національного рахівництва.
21. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки.
22. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.
23. Національне багатство: зміст та структура.
24. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.
25. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
26. Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.
27. Мікроекономічні проблеми національної економіки.
28. Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення.
29. Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці (ринки ресурсів, капіталів, землі, нерухомості і житла, цінних паперів).
30. Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.
31. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.
32. Механізм регулювання національної економіки.
33. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
34. Грошово-кредитне регулювання економіки.

35. Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин.
36. Державне регулювання підприємництва.
37. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.
38. Формування ринкового механізму ціноутворення. Методи державного регулювання цін та інфляції.
39. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання.
40. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
41. Державне регулювання ринку цінних паперів.
42. Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи).
43. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
44. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.
45. Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування.
46. Суть державного програмування і види програм.
47. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки.
48. Планування: сутність, задачі, форми.
49. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції.
50. Сутність державної науково-технічної політики.
51. Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану.
52. Національна економіка у контексті економічної глобалізації.
53. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки.
54. Національна економіка України у системі світогосподарських зв'язків.
55. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
56. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.

57. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.
58. Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України (еквівалентний обмін, міграція ресурсів, межі зовнішнього боргу).
59. Специфіка національного валютного ринку.
60. Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Перспективи міжнародного співробітництва України.

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе

План

1. Предмет і методи національної економіки.
2. Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.
3. Сутність, передумови та риси національної економіки.

Література

1. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 5 – 39.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання – Прес, 2001. – С. 88– 94.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 15 – 31, 260 – 273.
4. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие / Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А.В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 516 – 549.
5. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 5 – 58.
6. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 3 – 48.
7. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С.14 – 20.
8. Основи економічних знань: Навч. посібник // А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко, Ю.І. Палкін. – К.: Вища школа, 2002. – С. 496 – 502.
9. Перехідна економіка: Конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2001. – С. 11– 24.
10. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища шк., 2003. – С. 12– 23, 37– 60.
11. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 5 – 26, 231 – 246.

12. Тарасевич В.Н. Очерки теории переходной экономики. – К.: Наукова думка, 2001. – С. 46 – 51.

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

План

1. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
2. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі.
3. Перехідна економіка: зміст і моделі.

Література

1. Винниченко В. Відродження нації. – К.: Вид-во політичної літератури України, 1990. – С. 138– 142, 151– 157, 201– 225, 301– 314.
2. Грушевський М. Історія України – Руси – Т.3. – К.: Наукова думка, 1992. – С.333 – 352.
3. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2001.– С. 88 – 94.
4. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С.617 – 632.
5. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М. Геєця. – К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003. – С. 650 – 680, 829 – 849.
6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А.В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 549 – 630.
7. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 58 – 100.
8. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 34 – 48.
9. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В. А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С.42 – 64.
10. Основи економічних знань: Навч. посібник // А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. – К.: Вища школа, 2002. – С. 496 – 502.
11. Перехідна економіка: Конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2001. – С. 11 – 24.
12. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 12 – 23, 37 – 60.
13. Тарасевич В.Н. Очерки теории переходной экономики. – К.: Наукова думка, 2001. – С. 75 – 100.
14. Тимочко Н.О. Економічна історія України. – К.: КНЕУ, 2005. – С.63 – 72, 86 – 98, 120 – 137.
15. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії // Пер. з англ. – Т.1. – К.: Основи, 1995. – С.91– 155.
16. Цивилизационные модели современности и их исторические корни // Ю.Н. Пахомов, С.Б. Крымский, Ю.В. Павленко и др. Под ред. Ю.Н. Пахомова. – К.: Наукова думка, 2002. – С. 16 –54.
17. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – К.: Наукова думка, 1990. – С. 6– 27.

Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки

План

1. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
2. Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
3. Державне регулювання ринку праці.

Література

1. Основи законодавства України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» // Бухгалтерія. – 2002. – №34/1–2 (501). – С. 8–14.
2. Закон України «Про пенсійне забезпечення»: Прийнятий на четвертій сесії Верховної Ради України дванадцятого скликання, 5 листопада 1991 р. – К.: Україна, 1992.
3. Закон України «Про зайнятість населення» (із змінами і доповненнями, внесеними Верховною Радою України на 6-й сесії 17 листопада 1992 р.) // Інформаційно-рекламний вестник. – 1993. – № 5. – С. 2–16.
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» (від 11.01.2001 р.) // Українська інвестиційна газета. – 2001. – 3 квітня. – С. 5–14.
5. Закон України «Про основні принципи розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» // Голос України. – 2007, 6 лютого. – С. 8–10.
6. Бьюкенен П. Дж. Смерть Запада. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – С. 320–334.
7. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 356–402.
8. Економіка знань: виклики глобалізації та Україна / За заг. ред. А.П. Гальчинського, С.В. Львовича, В.П. Семиноженка. – К.: Вид-во НІСД, 2004.
9. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 701–719.
10. Зайцев Ю. Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства: Методологія і практика: Монографія. – К.: КНЕУ, 2002. – 188 с.
11. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А.В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 711–744.
12. Маркс К., Энгельс Ф. - Соч. – 2-е изд. – Т. 42. – С. 125–128.
13. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 191–208.
14. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С. 154–176, 383–430.
15. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 144–190.

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу

План

1. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання. Роль та функції національного рахівництва.
2. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки
3. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.

4. Національне багатство: зміст та структура.

Література

1. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 131 – 166.
2. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 668 – 688, 719 – 745.
3. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 836 – 915.
4. Національна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 48 – 65.
5. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С.25 – 42, 77 – 176.
6. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 27 – 70, 190 – 211.
7. Руденко В. П. Природно-ресурсний потенціал України. – К.: Либідь, 1994. – 150 с.

Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки

План

1. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.
2. Система відносин власності в національній економіці.
3. Державне управління процесами приватизації.

Література

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
2. Закон України „Про державну програму приватизації” // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 33-34. – С. 67.
3. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 5 – 39.
4. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В. М. Геєця. – К.: Ін-т екон. прогнозів.; Фенікс, 2003. – 1008 с.
5. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.– С. 632 – 650.
6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 549 – 646.
7. Національна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 147 – 177.
8. Ойкен В. Основы национальной экономики. – М.: Экономика, 1996. – 348 с.
9. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 23 – 36, 84 – 96.

10. Сміт А. Дослідження про природу та причини добробуту націй // Пер. О. Васильєвої, М. Межевікіної, А. Малівського. – К.: Port-Royal, 2001. – 594 с.
11. Смит А. Теория нравственных чувств. – М.: Таурус-Альфа, 1997. – 287 с.
12. Сучасна економічна теорія та проблеми її застосування: Конспект лекцій // В.М. Тарасевич, В.В. Білоцерківець, І.Л. Леонідов та ін.; За заг. ред. В.М. Тарасевича. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2006. – С.34 –35.
13. Хайек Ф. Право, законодательство и свобода: Современное понимание либеральных принципов справедливости и политики. – М.: ИРИСЭН, 2006. – 644 с.
14. Шамхалов Ф. Государство и экономика. Власть и бизнес. – М.: Экономика, 2005. – 714 с.
15. Шумпетер Й. Теория экономического развития. – М.: Прогресс, 1983. – 456 с.

Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку

План

1. Мікроекономічні проблеми національної економіки.
2. Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці.
3. Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.

Література

1. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року // Офіційний вісник України. – 2006. – № 30. – С. 36 – 78.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 210 –250, 380 – 389.
3. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.402 – 435.
4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2006. – С.259 – 289.
5. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 650 – 668.
6. Завгородня О.О., Лебедєва В.К., Летуча О.В. та ін. Державне регулювання економіки. Частина І: Опорний конспект лекцій. – Дн-ск: НМетАУ, 2004. – С. 76 – 94.
7. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 646 – 710.
8. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 100 – 124.
9. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред.. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 66 – 117, 231 – 236.
10. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В. А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 473 – 500.
11. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 190 – 203, 246 – 707.

Тема 7. Державність та державне управління економікою

План

1. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти.
2. Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки.
3. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
4. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Література

1. Закон України „Про національний банк України” // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – С. 51.
2. Закон України „Про цінні папери і фондову біржу”, № 719-XIV // Урядовий кур'єр. – 1999. – № 120–121. – С. 4.
3. Закон України „Про систему оподаткування” // Все о бухгалтерском учете. – № 64 (99). – С. 1.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Підручник / За ред. Базилевича В.Д. – К: Знання, 2006. – 623с.
5. Державне регулювання економіки: Навч.: посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 3–24, 72–119.
6. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 745 – 760.
7. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 774 – 836.
8. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 100 – 124.
9. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 147 – 177, 236 – 249.
10. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 302 – 360.
11. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 85 – 125.

Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок

План

1. Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин.
2. Проблеми розвитку цивілізованого підприємництва і його державне регулювання.
3. Державна підтримка малого підприємництва.
4. Формування конкурентного середовища та антимонопольне регулювання.
5. Методи державного регулювання цін та інфляції.

Література

1. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.402 – 435.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 210 –250, 277 – 300.
3. Завгородня О.О., Лебедева В.К., Летуча О.В. та ін. Державне регулювання

економіки. Частина I: Опорний конспект лекцій. – Дн-ск: НМетАУ, 2004. – С. 76 – 94.

4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2006. – С.259 – 289.

5. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 650 – 668.

6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 646 – 710.

7. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 66 – 93.

8. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 473 – 500.

9. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 190 – 203, 246 – 707.

10. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. –С. 27 – 50.

Тема 9. Структурна перебудова національної економіки

План

1. Структура економіки: зміст, типи, якісні характеристики та пріоритети.
2. Зміст та основні напрямки структурної перебудови національної економіки та політика держави.
3. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
4. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
5. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.

Література

1. Закон України „Про інвестиційну діяльність” // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 33. – С. 226.

2. Закон України „Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні” // Орієнтир. – 2003. – № 6. – С. 1 – 4.

3. Закон України „Про інноваційну діяльність” // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – С. 266.

4. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – С. 230.

5. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 48. –С. 252.

6. Закон України «Про затвердження загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського та Чорного морів» // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17. – С. 1.

7. Веклич О. Економічний механізм екологічного регулювання в Україні. – К.: Прогрес, 2003. – С. 21–52.

8. Вернадский В.И. Химическое строение биосферы Земли и её окружения. – М.: Наука, 1965. – С.78–129.

9. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року // Офіційний вісник України. – 2006. – № 30. – С. 36 – 78.
10. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С. М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 129–148, 301–330, 402 – 429.
11. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.232 – 247, 436 – 490.
12. Економіка України: Стратегія і політика довгострокового розвитку / Під ред. акад. НАН України В.М. Геєця. – К.: Фенікс, 2003. – С. 337–482, 641–695.
13. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.688 – 701, 719 – 745.
14. Манів З.О., Луцький І.М., Манів С.З. Регіональна економіка: Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – 262 с.
15. Методологічні підходи до визначення проблемних територій та напрями регулювання їх подальшого розвитку // Л.М. Зайцева, С.М. Серьогін, В.В. Антонов та ін. / За наук. та заг. ред. Л.М. Зайцевої: Монографія. – Д.: ДРІДУ НАДУ при Президентові України, 2003. – 144 с.
16. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 124– 2005.
17. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 94 – 146, 177 – 190.
18. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 118–140, 203–227, 340 – 350.
19. Перехідна економіка: Підручник // В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Либанова та ін. / За ред. В. М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – С. 417 – 426.
20. Проблеми становлення інноваційної політики в Україні // Макаренко І. П., Трофимчук О. М., Кузьменко В. П. та ін. / За ред. Макаренка І. П. – К.: УІНСiP: Інститут еволюційної економіки, 2004. – 124 с.
21. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 50 – 85, 190 – 210.
22. Регіональна політика України: інституційно-правове забезпечення: Зб. офіц. док. / За ред. З. Варналія. – К.: НІСД, 2004. – 521 с.
23. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.
24. Регіональна економіка: Навчальний посібник / За ред. Я.Б.Олійника. – К.: КНТ, 2007. – 444 с.
25. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник // С.І. Дорогунцов, Т.А. Заєць, Ю.І. Пітюренко та ін./ За заг. ред. С.І. Дорогунцова. – К.: КНЕУ, 2005. – 635 с.

Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки

План

1. Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування.
2. Суть державного програмування і види програм.
3. Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки.
4. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки.

Література

1. Закон України „Про державне прогнозування та розроблення програми економічного і соціального розвитку України” // Офіційний вісник України. – 2000. - № 16. – С. 21.

2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С. М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 38 – 49.
3. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С.118 – 176.
4. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В .А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 430 – 472.
5. Экономика переходного периода: учебное пособие / Под ред. В.В. Радаева, А.В. Бузгалина. – М.: Изд-во МГУ, 1995. – С.333 – 344.

Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці

План

1. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції.
2. Сутність державної науково-технічної політики. Методи державного регулювання розвитку науки і техніки.
3. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції та їх взаємодія в національній економіці.
4. Оцінка ефективності стабілізаційної політики малої відкритої економіки (практичне застосування моделі Манделла-Флемінга).

Література

1. Губанов С. Закономерности расширенного воспроизводства: новые данные // Экономическая теория: истоки и перспективы. – М.: Экономический факультет МГУ, ТЕИС, 2006. – С. 560 – 574.
2. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.232 – 247, 436 – 490.
3. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. академіка НАН України В. М. Геєця. – К.: Фенікс, 2003. – С. 71–120.
4. Ленин В. И. По поводу так называемого вопроса о рынках // Полн. собр. соч. – Т. 1. – С. 67 – 122.
5. Маркс К. Капитал. Т. 2 // Маркс К., Энгельс Ф. – Соч. – 2-е изд. – Т. 24. – 648 с.
6. Международные стратегии экономического развития: Учеб. пособ.// Ю.Н. Пахомов, А.С. Филипенко, Д.Г. Лукьяненко, Ю.В. Макогон, С.В. Громенкова. – Донецк: ДНУ, 2001. – С. 50 – 94.
7. Мэнкью Н. Г. Макроэкономика. – М.:Изд-во МГУ, 1994. – С. – 293 – 296, 515 – 548.
8. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 209 – 229.
9. Национальная экономика: Учебник под ред. акад. РАЭН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С. 29 – 41.
10. Перехідна економіка: Підручник // В.М. Геєць, Є.Г. Панченко, Е.М. Либанова та ін./ За ред. В.М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – С. 37– 44, 283–292.
11. Проблеми становлення інноваційної політики в Україні // Макаренко І. П., Трофимчук О. М., Кузьменко В. П. та ін. / За ред. Макаренка І. П. – К.: УІНСіР: Інститут еволюційної економіки, 2004. – 124 с.
12. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 25-32, 50 – 67.
13. Тарасевич В. Н. Очерки теории переходной экономики. – К.: Наук. думка, 2001. – С.123 – 140.
14. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть //А. С. Філіпенко,

В.С. Будкін, А.С. Гальчинський. – К.: Либідь, 2002. – С. 272–324.

Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

План

1. Національна економіка у контексті економічної глобалізації.
2. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
3. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.
4. Місце економіки України в структурі світової економіки.

Література

1. Закон України «О внешнеэкономической деятельности». – К.: Украина, 1991.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 251– 277.
3. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В. Геєця. – К.: Ін-т екон. прогнозів.; Фенікс, 2003. – С. 66– 106; 867– 883; 953– 960.
4. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 763 – 780.
5. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х частях. Учебное пособие для вузов. Ч. I. – М.: Международные отношения, 2001. – С. 379 – 387.
6. Національна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред.. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 250 – 274.
7. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 363 – 380, 513 – 555.
8. Перехідна економіка. Конспект лекцій / За ред. В. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2001. – С. 126– 140.
9. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 125 – 144, 211 – 230.
10. Тарасевич В. Очерки теории переходной экономики. – К.: Наук. думка, 2001. – С. 120– 122.
11. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика. – М.: Дело, 1993. – С. 180 – 215.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

ТЕСТИ до тем №1 – 3

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.

Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.

1. Зміст нової парадигми соціально-економічного розвитку полягає в зміні домінант:
 - а) від виробничо-економічних факторів до соціально-культурних;
 - б) від соціально-культурних факторів до виробничо-економічних;
 - в) від природно-виробничих факторів до виробничо-економічних;
 - г) від виробничо-економічних факторів до природно-виробничих.

2. Об'єктом аналізу національної економіки є:

- а) діяльність окремих суб'єктів ринку;

- б) економічні процеси, які відбуваються тільки на товарному ринку;
- в) економічні процеси, які відбуваються тільки на фінансовому ринку;
- г) соціально-економічні процеси, які відбуваються на макрорівні.

3. Основними методологічними вимогами до аналізу національної економіки є:
- а) системність;
 - б) комплексність;
 - в) систематичність;
 - г) усі відповіді правильні;
 - д) усі відповіді помилкові.
4. Суб'єктами макроекономіки є:
- а) домашні господарства;
 - б) фондовий ринок;
 - в) ринок праці;
 - г) усі відповіді помилкові.
5. Підприємства виявляють такі види економічної активності:
- а) створюють пропозицію факторів виробництва на ринку ресурсів;
 - б) формують споживчий попит;
 - в) формують попит на фактори виробництва на ринку ресурсів;
 - г) сплачують особисті податки до державного бюджету.
6. Якісні показники соціально-економічного розвитку характеризують:
- а) темпи і пропорції розширеного відтворення;
 - б) ефективність економічного розвитку;
 - в) кількісні результати функціонування економіки;
 - г) обсяги виробництва;
 - д) усі відповіді правильні.
7. Що не є ознакою економіки „соціального узгодження”:
- а) вільне спільне формування переваг, пошук і реалізація взаємозамінних варіантів реалізації цілей;
 - б) держава бере участь у процесі переговорів і прийняття рішень за умов своєї повної переваги;
 - в) характерні процес навчання і процедура.
8. Що не належить до недержавного громадського регулювання економіки:
- а) діяльність профспілок;
 - б) діяльність антимонопольного комітету;
 - в) діяльність суспільних інститутів;
 - г) страйковий рух.
9. Ринкова орієнтація економіки – це:
- а) прагнення забезпечити максимум продажу за допомогою реклами й інших засобів впливу на покупця;
 - б) прагнення поліпшити якість товару, технології, послуги, орієнтуючись на власні уявлення підприємця;
 - в) виділення товарів, технологій, послуг, що користуються особливим попитом через високу якість і продаж саме їх;
 - г) орієнтація на новітні товари, що задовольняють потреби ретельно “обчисленої” групи покупців.
10. Основний критерій для визначення типу економічної системи за марксистською концепцією - це:
- а) механізм регулювання господарських процесів;
 - б) власність на засоби виробництва;
 - в) рівень державного втручання в економічні процеси;

г) рівень розвитку продуктивних сил

- 11.** Командно-адміністративна економіка – це:
- а) домінування приватної власності та ринкового саморегулювання економіки;
 - б) домінування суспільної власності та ринкового саморегулювання економіки;
 - в) домінування суспільної власності та державного механізму регулювання економіки.
- 12.** До державних ресурсів регулювання соціальної економіки не належать:
- а) державні фінанси;
 - б) законодавчий механізм;
 - в) можливість збирання і обробки інформації;
 - г) інфляція і дефляція.
- 13.** Економіка „соціального узгодження” вперше була реалізована:
- а) у європейських країнах;
 - б) в скандинавських країнах;
 - в) в Австралії;
 - г) в США.
- 14.** Соціальні гарантії у сфері доходів та споживання передбачають встановлення:
- а) рівня мінімальної заробітної плати;
 - б) індексу цін на послуги;
 - в) величини натуральних доходів на одну особу;
 - г) рівня середньої зарплати;
 - д) середнього розміру пенсій.
- 15.** Критеріями досягнення розвитку людського потенціалу є:
- а) зростання середньої тривалості життя;
 - б) збільшення обсягу видатків з бюджету на освіту;
 - в) зростання реальних доходів громадян;
 - г) все вірно;
 - д) вірні відповіді а) і в).
- 16.** Критеріями зниження рівня бідності виступають:
- а) зниження рівня безробіття;
 - б) зростання реальних доходів громадян;
 - в) збільшення обсягу видатків з бюджету на охорону здоров'я;
 - г) а) і б);
 - д) б) і в).
- 17.** Законодавчі регламентування умов праці не включають:
- а) час праці і відпочинку;
 - б) вимоги до кваліфікації;
 - в) програми підтримки зайнятості молоді;
 - г) техніку безпеки;
 - д) відносини між профспілками і спілками підприємців.
- 18.** Статус безробітного визначається у:
- а) Законі України про зайнятість населення;
 - б) Державній програмі зайнятості;
 - в) Указі Президента України „Про основні напрями соціальної політики на період до 2004 року”;
 - г) Законі України „Про підприємства”;
 - д) Законі України „Про власність”.

19. Головні функції з регулювання ринку праці в Україні виконує:

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) органи місцевого самоврядування;
- г) Міністерство праці та соціальної політики;
- д) Міністерство науки та освіти.

20. Визначення мінімальної заробітної плати є складовою:

- а) державного регулювання оплати праці;
- б) договірної регулювання оплати праці;
- в) регулювання фонду споживання ;
- г) оподаткування доходів працівників;
- д) фіскального регулювання.

21. Мінімальна заробітна плата не залежить від:

- а) рівня економічного розвитку ;
- б) продуктивності праці;
- в) середньої заробітної плати;
- г) мінімального споживчого бюджету;
- д) прибутку.

22. Розмір заробітної плати працівників, визначений за деякий період часу, є:

- а) мінімальною заробітною платою;
- б) середньою заробітною платою;
- в) максимальною заробітною платою;
- г) погодинною заробітною платою.

23. Який із заходів не належить до державного регулювання доходів та споживання:

- а) визначення мінімального споживчого бюджету;
- б) визначення прожиткового мінімуму;
- в) визначення мінімальної заробітної плати;
- г) створення пенсійних фондів;
- д) створення інвестиційних фондів.

24. Система індексації у зв'язку з інфляцією не включає:

- а) індексацію зарплати;
- б) індексацію доходів;
- в) індексацію боргів;
- г) індексацію збережень;
- д) індексацію пенсій.

25. Межу бідності визначає:

- а) раціональний споживчий бюджет;
- б) мінімальний споживчий бюджет;
- в) мінімальна заробітна плата;
- г) середня заробітна плата;
- д) середній рівень пенсій.

26. Мінімальний споживчий бюджет окремо не визначається для такої категорії населення:

- а) діти;
- б) дорослі;
- в) особи пенсійного віку;
- г) населення;
- д) особи розумової праці.

27. Національна економіка як наука виникла у:

- 1) XIX сторіччя в Англії;
- 2) XVII сторіччя у Франції;
- 3) XX сторіччя у США;
- 4) XIX сторіччя у Німеччині;
- 5) XVIII сторіччя в Австро-Угорщині.

28. Структура економіки – це:

- a. частина народного господарства, що має певні економічні і соціальні риси;
- b. сукупність галузей, що характеризуються єдиною функціональною спрямованістю;
- c. співвідношення між окремими незалежними одна від одної частинами економіки, її секторами, галузями, тощо;
- d. співвідношення, які виражають взаємозв'язки та взаємовідносини між окремими частинами економіки, її секторами, галузями тощо.

29. Територіальна структура економіки – це:

- e. співвідношення районів та економічних регіонів у виробництві ВВП;
- f. співвідношення територіальних виробничих одиниць;
- g. структура експортно-імпортних відносин різних галузей та територіальних утворень національної економіки з зарубіжними країнами;
- h. співвідношення між підгалузями, галузями та групами галузей у виробництві ВВП.

30. Яка з наведених моделей державного регулювання характеризується підвищеною увагою до соціальної сфери та процесів соціально справедливого перерозподілу доходів:

- 1) американська модель;
- 2) японська модель;
- 3) шведська модель;
- 4) західно-європейська модель.

31. Вилучити зайве. Індекс людського розвитку розраховується як середньоарифметичне показників:

- 1) очікувана середня тривалість життя;
- 2) ВВП на душу населення;
- 3) рівень безробіття;
- 4) освіченість населення;
- 5) бюджетні соціальні видатки на душу населення.

32. Якщо у дослідженні щодо визначення індексу людського розвитку приймає участь 180 країн, а рейтингова позиція країни X - 45, то вона відноситься до групи:

- 1) високорозвинутих країн;
- 2) середньорозвинутих країн;
- 3) низкорозвинутих країн.

33. Децильний коефіцієнт розраховується як:

- 1) співвідношення сумарних доходів 10% найбагатших та 10% найбідніших громадян країни;
- 2) співвідношення сумарних доходів 20% найбагатших та 20% найбідніших громадян країни;
- 3) співвідношення сумарних доходів 10% найбагатших та 20% найбідніших громадян країни;
- 4) співвідношення сумарних доходів 5% найбагатших та 10% найбідніших громадян країни.

34. У розвинутих країнах питома вага середнього класу становить:

1) 1/4;	4) 2/3;
2) 1/3;	5) 3/4;
3) 1/2;	

35. Характерною ознакою постіндустріальної економіки є переважання:

- 1) сфери послуг;
- 2) видобувної промисловості;
- 3) переробної промисловості;
- 4) сільського господарства.

36. Сполучення доіндустріальних, індустріальних та постіндустріальних технологій й відповідне взаємопереплетіння різноманітних технологічних способів виробництва є ознакою:

- 1) будь-якої сучасної економіки;
- 2) технологічної еkleктичності;
- 3) диспропорційності;
- 4) виробничої гармонійності.

37. У технологічній структурі розвинутих країнах ринкової економіки панівним є:

- 1) третій технологічний уклад;
- 2) четвертий технологічний уклад;
- 3) п'ятий технологічний уклад;
- 4) шостий технологічний уклад.

38. Які з макротехнологій опановані в Україні:

- 1) "Танк";
- 2) "Комп'ютер";
- 3) "Космос";
- 4) "Оргтехніка";
- 5) "Судно";
- 6) "Літак";
- 7) "Сонячна енергія".

39. Які з наведених характеристик притаманні будь-якій національній економіці початку XXI сторіччя:

1) циклічність;	5) глобалізація;
2) багатукладність;	6) гуманізація та соціалізація;
3) екологізація;	7) біфуркаційність.
4) еволюційність та самоорганізація;	

40. Які з наведених характеристик є специфічними для розвинутих національних економік початку XXI сторіччя:

1) циклічність;	5) глобалізація;
2) багатукладність;	6) гуманізація та соціалізація;
3) екологізація;	7) біфуркаційність;
4) інформатизація та інтелектуалізація ;	8) підвищена ризиковість.

41. Які з наведених характеристик є специфічними для трансформаційних національних економік початку XXI сторіччя:

1) віртуалізація;	6) глобалізація;
2) багатукладність;	7) гуманізація та соціалізація;
3) екологізація;	8) біфуркаційність;
4) інформатизація та інтелектуалізація ;	9) підвищена ризиковість.
5) еkleктичність;	

42. Які з наведених характеристик національної економіки України успадковані від СРСР:

1) інерційність;	6) нестабільна економічна динаміка;
2) багатукладність;	7) асоціальність;

- 3) фрагментарність;
- 4) інформатизація та інтелектуалізація;
- 5) еkleктичність;
- 8) циклічність;
- 9) підвищена ризиковість;
- 10) висока конкурентоспроможність.

43. Кінцевою метою реформування економіки України є розбудова:

- 1) змішаної перехідної економіки;
- 2) ринкової економіки;
- 3) соціально орієнтованої змішаної ринкової економіки;
- 4) командно-адміністративної економіки.

44. За допомогою яких інструментів формується структура змішаної економіки:

- 1) монополізація;
- 2) приватизація;
- 3) кооперація;
- 4) націоналізація;
- 5) роздержавлення.

45. Мінімальна заробітна плата не залежить від:

- 1) рівня економічного розвитку країни;
- 2) продуктивності праці;
- 3) середньої заробітної плати;
- 4) мінімального споживчого бюджету;
- 5) нормативів споживання.

ТЕСТИ до тем №4 – 6

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.

Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.

Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.

1. Номінальний ВВП залежить від:

- а) динаміки цін;
- б) динаміки виробництва товарів і послуг;
- в) динаміки цін на споживчі товари;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді помилкові.

2. Якщо величина ВВП завищена, то:

- а) відбудеться недофінансування економіки;
- б) буде передбачено нереальні доходи бюджету;
- в) буде занижено доходну частину бюджету;
- г) усі відповіді правильні.

3. Динаміка ЧВП буде відставати від динаміки ВВП, якщо:
- а) темпи нарощування амортизації перевищують темпи зміни ВВП;
 - б) темпи зміни амортизації відстають від темпів зміни ВВП;
 - в) темпи зміни амортизації дорівнюють темпам зміни ВВП;
 - г) усі відповіді помилкові.
4. Від'ємний добробут або вартісну оцінку соціальних збитків характеризують компоненти ЧЕД:
- а) державне споживання;
 - б) вільний час;
 - в) послуги споживчого капіталу;
 - г) природоохоронні витрати.
5. Темпи зміни ЧЕД можуть зрости за умов уповільнення динаміки ВВП, якщо:
- а) зменшується неринкова діяльність;
 - б) погіршується стан довкілля;
 - в) знижуються темпи зростання ВВП, що супроводжується зростанням реального споживання;
 - г) знижуються темпи зростання ВВП, що супроводжується зменшенням реального споживання;
6. Якщо $IP < 1$, то:
- а) номінальний ВВП інфлюється;
 - б) реальний ВВП інфлюється;
 - в) номінальний ВВП дефлюється;
 - г) реальний ВВП дефлюється.
7. Індекс Пааше розраховується:
- а) для незмінного набору товарів і послуг;
 - б) для змінного набору товарів і послуг;
 - в) під впливом структурних зрушень у виробництві;
 - г) не враховує структурні зрушення у виробництві;
 - д) правильними є відповіді а) і б);
 - е) правильними є відповіді б) і в).
8. Індекс Фішера визначається:
- а) як сума індексів Пааше та Ласпейреса;
 - б) як середнє геометричне значень індексів Пааше та Ласпейреса;
 - в) як добуток значень індексів Пааше та Ласпейреса;
 - г) як різниця між індексами Пааше та Ласпейреса.
9. Економічна свобода суб'єктів ринку визначається:
- а) правом вільно обирати галузь виробництва;
 - б) правом установлювати господарські зв'язки;
 - в) правом вести власну фінансову політику;
 - г) формою власності;
 - д) усі відповіді правильні;
 - е) усі відповіді помилкові.
10. Досконала конкуренція досягається, коли:
- а) немає вхідних бар'єрів;
 - б) вхідні бар'єри є високими;
 - в) товар не є однорідним на думку покупців;
 - г) усі відповіді правильні.
11. Основними проявами монополізму на товарному ринку є:
- а) вимивання «дешевого» асортименту;

- б) створення штучного дефіциту продукції;
- в) нав'язування споживачам вигідних умов поставок;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді помилкові.

12. «Зв'язані контракти» означають, що:

- а) одна особа є членом ради директорів двох компаній-конкурентів;
- б) між підприємствами існує змова про фіксування цін;
- в) придбання певного товару можливе за умов придбання ще й іншого товару;
- г) забороняється купувати товар у конкурента даного виробника.

13. «Виключні контракти» означають, що:

- а) дозволяється купувати товар у конкурента даного виробника;
- б) забороняється купувати товар у конкурента даного виробника;
- в) на монополіста впливає потенційна конкуренція;
- г) на монополіста впливає конкуренція з імпортними товарами.

14. За індексом ННІ конкурентним вважається ринок певного товару, коли:

- а) на ринку одночасно виступають не менше 4-х товаровиробників;
- б) на ринку одночасно виступають не менше 3-х товаровиробників;
- в) на ринку одночасно виступають не менше 2-х товаровиробників;
- г) усі відповіді помилкові.

15. Товарний ринок є конкурентним, якщо:

- а) $CR > 30\%$;
- б) $CR < 30\%$;
- в) $CR = 35\%$;
- г) $CR > 60\%$.

16. Демоніполізація товарного ринку відбувається, якщо:

- а) $IMR > 0\%$;
- б) $IMR < 0\%$;
- в) $IMR = 0\%$;
- г) $ННІ = CR$.

17. Абсолютно ліквідним є грошовий агрегат:

- а) M_0 ;
- б) M_1 ;
- в) M_2 ;
- г) M_3 .

18. Грошова пропозиція формується агрегатом:

- а) M_0 ;
- б) M_1 ;
- в) M_2 ;
- г) M_3 .

19. Трастові операції банків із коштами клієнтів входять до грошового агрегату:

- а) M_0 ;
- б) M_1 ;
- в) M_2 ;
- г) M_3 .

20. Готівка поза банками входить до грошового агрегату:

- а) M_0 ;
- б) M_1 ;
- в) M_2 ;
- г) M_3 ;
- д) усі відповіді правильні;
- є) правильні відповіді а) і б).

21. Трансакційний попит на гроші — це:

- а) попит на гроші як на активи;
- б) попит на гроші для оплати товарів і послуг;
- в) грошово-кредитна емісія;

г) попит на гроші, що перебувають в обігу.

22. Ануїтетні внески — це:

- а) внески, які робляться одноразово;
- б) внески, які зростають в однаковій пропорції щороку;
- в) внески, однакові в різні роки;
- г) усі відповіді помилкові.

23. Висока частка готівки поза банками свідчить про:

- а) недовіру до банківської системи;
- б) низький рівень тіньової економіки;
- в) високий рівень тіньової економіки;
- г) жорсткий контроль держави над грошовою масою;
- д) правильні відповіді а) і в);
- е) правильні відповіді б) і г).

24. Коефіцієнт готівки:

- а) прямо пропорційний масі грошей поза банками;
- б) обернено пропорційний масі грошей поза банками;
- в) прямо пропорційний депозитним грошам;
- г) обернено пропорційний грошовій базі;
- д) усі відповіді помилкові.

25. Рівень доларизації — це:

- а) частка валюти в грошовому агрегаті M_0 ;
- б) частка валюти в грошовій масі M_3 ;
- в) частка валюти в грошовій базі;
- г) співвідношення між грошовою масою M_2 та валютним заощадженням.

26. Зведення майбутнього доходу до поточної вартості здійснюється через:

- а) дисконтування;
- б) капіталізацію;
- в) майбутні доходи не зводяться до поточної вартості;
- г) усі відповіді помилкові.

27. Загальна кредитна емісія визначається кредитами на:

- а) рефінансування банків;
- б) покриття внутрішнього боргу;
- в) купівлю валюти до офіційного валютного резерву;
- г) покриття дефіциту бюджету;
- д) усі відповіді правильні;
- е) усі відповіді помилкові.

28. Попит на гроші за формулою Пігу визначається рівнянням:

- а) $M^D = \frac{P \cdot Y}{V}$;
- б) $M^D = M^{D_1} + M^{D_2}$;
- в) $M^D = \frac{k}{P \cdot Y}$;
- г) $M^D = k \cdot P \cdot Y$.

29. Якщо грошова маса M_1 зростає швидше, ніж ВВП номінальний, то:

- а) рівень монетизації зростає;
- б) рівень монетизації знижується;
- в) рівень монетизації не змінюється;
- г) неможливо визначити.

30. Управління майном, що перебуває у комунальній власності є функцією:

- 1) органів місцевого самоврядування;
- 2) місцевих державних адміністрацій;
- 3) Верховної Ради України;
- 4) Кабінету Міністрів України;
- 5) Національного банку України;

ТЕСТИ до тем №7 – 8

Тема 7. Державність та державне управління економікою.

Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.

1. До “набутих” недоліків ринку відноситься:

- а) недовиробництво суспільних благ і послуг;
- б) втрата здатності швидко реагувати на циклічні зміни економічної активності внаслідок монополізації;
- в) соціально несправедливий розподіл доходів;
- г) негативні зовнішні ефекти функціонування ринку.

2. До “природних” недоліків ринку відноситься:

- а) соціально несправедливий розподіл доходів;
- б) інертність щодо реструктуризації економіки;
- в) тенденція монополізації економіки;
- г) усі відповіді вірні.

3. Назвіть чинники, що зумовлюють необхідність державного регулювання економіки:

- а) циклічність економічного розвитку та її прояви (інфляція та безробіття);
- б) соціально несправедливий розподіл доходів;
- в) недовиробництво приватним сектором суспільних благ та послуг;
- г) всі відповіді вірні.

4. До суб’єктів державного регулювання економіки не відносяться:

- а) політичні партії;
- б) громадські асоціації;
- в) законодавчі органи;
- г) приватні підприємства.

5. Об’єкти державного регулювання економіки – це:

- а) носії, виразники та виконавці господарських інтересів;
- б) всі соціально-економічні процеси, що відбуваються в національній економіці в цілому;
- в) сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава реалізує економічну політику;
- г) немає вірної відповіді.

6. Ефективність діяльності держави характеризується:

- а) високим рівнем зайнятості;
- б) контрольованими помірними темпами інфляції;
- в) зростанням ВВП;
- г) всі відповіді вірні;
- д) а) та в).

7. Кількісним показником ефективності використання інструментів державного регулювання є:

- а) ставка податку на прибуток підприємств;
- б) мультиплікатор;
- в) рівень мінімальної заробітної плати;
- г) темп зростання ВВП у поточному році.

8. Між якими теоріями державного регулювання економіки є непрямої зв’язок:

- а) неокласичний синтез та соціально-інституційний напрямок;
- б) класична політекономія та неокласична теорія;
- в) меркантилізм та фізіократи;
- г) класична теорія та меркантилізм.

9. Прибічники якої з теорій державного регулювання економіки віддавали перевагу грошово-кредитним важелям регулювання економіки:

- а) кейнсіанство;
- б) монетаризм;
- в) класична теорія саморегулювання;

- г) неокласичний синтез;
- д) економіка пропозиції;
- е) марксизм.

10. Прибічники якої з теорій державного регулювання економіки розробляли засади функціонування адміністративно-командної економіки:

- а) марксизм;
- б) фізіократи;
- в) меркантилізм;
- г) соціально-інституційний напрямок.

11. Протекціонізм – це

- а) економічна політика держави щодо захисту внутрішнього ринку від надходження товарів іноземного виробника;
- б) економічна політика держави щодо лібералізації зовнішньої торгівлі;
- в) політика невтручання держави у діяльність ринку;
- г) немає вірної відповіді.

12. До функцій держави не відноситься:

- а) розробка політики соціально-економічного розвитку країни;
- б) формування правових засад функціонування економіки;
- в) сприяння розвитку монополій;
- г) перерозподіл доходів та ресурсів.

13. Держава безпосередньо регулює діяльність:

- а) підприємств з недержавною формою власності;
- в) державних підприємств;
- г) підприємств усіх форм власності;
- д) підприємств змішаної форми власності.

14. Механізми державного регулювання економіки – це:

- а) засоби впливу держави на соціально-економічну систему з метою створення або забезпечення нормальних умов її функціонування;
- б) конкретний прояв економічної діяльності держави, організація й упорядкування економічних процесів;
- в) сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава реалізує економічну політику.

15. Економічні методи державного регулювання економіки – це:

- а) методи, орієнтовані на захист національної економічної безпеки;
- б) комплекс науково обґрунтованих важелів та прийомів, що впливають на економічні процеси і спонукають суб'єктів господарювання до економічної активності;
- в) методи, орієнтовані на стримування економічної активності суб'єктів господарювання;
- г) всі відповіді вірні.

16. У залежності від сфери впливу методи державного регулювання економіки бувають:

- а) загальні, селективні;
- б) прямі, непрямі;
- в) формальні, неформальні;
- г) правові, адміністративні, економічні.

17. Неформальні методи регулювання економіки націлені на:

- а) формування громадської думки, суспільної свідомості;
- б) забезпечення фінансової або монетарної безвідплатної допомоги суб'єктам господарювання;
- в) захист вітчизняного товаровиробника;
- г) підтримку неінфляційного економічного зростання.

18. Грошово-кредитна політика – це інструмент:

- а) економічних методів регулювання економіки;
- б) інституційних методів регулювання економіки;
- в) соціально-психологічних методів регулювання економіки;
- г) адміністративних методів регулювання економіки.

- 19. В ринковій економіці державне регулювання спрямоване на:**
- а) нейтралізацію та пом'якшення ринкових недоліків;
 - б) створення державної власності та державних підприємств;
 - в) розвиток державного замовлення;
 - г) всі відповіді вірні.
- 20. Кінцевою метою реформування економіки України є розбудова:**
- а) змішаної перехідної економіки;
 - б) ринкової економіки;
 - в) соціально орієнтованої змішаної ринкової економіки;
 - г) командно-адміністративної економіки.
- 21. До органів виконавчої влади в Україні належить:**
- а) Кабінет Міністрів України;
 - б) місцеві державні адміністрації;
 - в) міністерства;
 - г) державні комітети;
 - д) Верховна рада України.
- 22. В Україні впроваджена система державних органів:**
- а) централізовано-сегментна;
 - б) моноцефальна;
 - в) теократична;
 - г) мережева;
 - д) монотеократична.
- 23. Затвердження Державного бюджету України є функцією:**
- а) Верховної Ради України;
 - б) Президента України;
 - в) Кабінету Міністрів України;
 - г) Національного банку України;
 - д) Академії наук України.
- 24. Підготовка та виконання обласних і районних бюджетів є функцією:**
- а) органів місцевого самоврядування;
 - б) місцевих державних адміністрацій;
 - в) міністерств;
 - г) відомств;
 - д) комітетів.
- 25. Яка форма лізингу передбачає виплату орендної плати у вигляді товару:**
- а) зворотний лізинг;
 - б) селенг;
 - в) оперативний лізинг;
 - г) фінансовий лізинг;
 - д) компенсаційний лізинг;
 - е) овердрафт.
- 26. Визначити методи фінансування малого і середнього бізнесу:**
- а) кліринг;
 - б) факторинг;
 - в) селенг;
 - г) планування;
 - д) квотування ;
 - е) лізинг.
- 27. Яку роль відіграють венчурні капіталісти:**
- а) венчурні капіталісти забезпечують новостворені фірми бізнес-планом та програмою, яка допомагає у керуванні компаніїю;
 - б) венчурні капіталісти надають грошові кошти для фінансування нових фірм;
 - в) венчурні капіталісти складають угоди з фірмами стосовно збуту готової продукції.
- 28. У залежності від того, хто обслуговує устаткування при оперативному лізингу, лізинг поділяють на:**

- а) нетто і бруutto;
 - б) приватний і суспільний;
 - в) суб'єктивний і колективний.
29. Якщо класифікувати лізинг за типом майна, яке здається в оренду, то лізинг поділяють на:
- а) рухоме і нерухоме майно;
 - б) нове і використане майно;
 - в) приватне і суспільне майно.
30. Визначити форму лізингу, при якій устаткування здають в оренду на термін повної амортизації:
- а) фінансовий лізинг;
 - б) компенсаційний лізинг.
 - в) оперативний лізинг;
 - г) зворотний лізинг.

ТЕСТИ до тем №9 – 10.

Тема 9. Структурна перебудова національної економіки.

Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки.

1. Основним змістом процесу прогнозування є:
 - а) передбачення;
 - б) пропозиція;
 - в) альтернативний вибір;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Дослідження і аналіз можливого стану розвитку суспільства під впливом цілеспрямованої діяльності держави є змістом:
 - а) пошукового прогнозу;
 - б) нормативного прогнозу;
 - в) активного прогнозу;
 - г) альтернативного прогнозу.
3. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку – це:
 - а) процес розробки плану розвитку національної економіки;
 - б) науково обґрунтоване передбачення напрямків розвитку країни;
 - в) розробка консолідованого бюджету країни;
 - г) всі відповіді правильні.
4. Назвіть функції прогнозування:
 - а) науковий аналіз поточних та перспективних тенденцій розвитку екологічних, економічних, соціальних, науково-технологічних процесів;
 - б) координація економічної діяльності суб'єктів;
 - в) гармонізація економічних інтересів суб'єктів господарювання;
 - г) всі наведені функції є функціями прогнозування;
 - д) правильної відповіді немає.
5. При прогнозуванні економіка розглядається:
 - а) як єдиний об'єкт;
 - б) як сукупність порівняно самостійних різнорівневих блоків прогнозування;
 - в) як сукупність пов'язаних блоків прогнозування;
 - г) як єдиний об'єкт і як сукупність порівняно самостійних різнорівневих блоків прогнозування.
6. До об'єктів державного прогнозування не відноситься:
 - а) напрями розвитку окремих галузей, секторів економіки;
 - б) можливий стан економіки та соціальної сфери у майбутньому;
 - в) розробка цілей та пріоритетів розвитку зовнішньоекономічних зв'язків;
 - г) тенденції розвитку процесів роздержавлення та приватизації;
 - д) альтернативні шляхи розвитку і терміни досягнення певних параметрів економічного і соціального розвитку.
7. Контрольованим з боку держави є прогноз щодо:
 - а) обсягу угод на фондовій біржі;

- б) інвестицій в національну економіку;
- в) структури суспільних потреб;
- г) жодний не підлягає контролю з боку держави.

8. За критерієм часу виділяють такі види прогнозу:

- а) оперативні, довготермінові, короткотермінові, середньострокові;
- б) статичні, динамічні;
- в) одиничні, множинні;
- г) умовні, безумовні;
- д) контрольовані, неконтрольовані.

9. Які з прогнозів потребують обов'язкового схвалення Кабінету Міністрів:

- а) довготермінові;
- б) середньострокові;
- в) короткотермінові;
- г) оперативні;
- д) усі; е) а + б; ж) а + б + в.

10. Екстраполяція може бути:

- а) індикативною, директивною, перспективною;
- б) перспективною, ретроспективною, формальною, прогнозною;
- в) стратегічною, тактичною, планомірною;
- г) активною, нейтральною, пасивною.

11. Залежність рівня і динаміки узагальнюючого показника від рівня динаміки економічних показників-аргументів відображає:

- а) факторна модель;
- б) структурна модель;
- в) однопродуктова модель;
- г) багатодуктова.

12. Назвіть основні методи складання прогнозу:

- а) варіаційне обчислення;
- б) мозкові штурми;
- в) опис системи за допомогою диференціальних рівнянь;
- г) сплайн-функція.

13. Макроекономічне планування – це:

- а) свідома діяльність держави з метою досягнення бажаного стану національної економіки;
- б) розробка моделі досягнення бажаного й очікуваного стану національної економіки за умов одночасного визначення шляхів, способів, засобів і термінів забезпечення цього стану та кінцевих результатів;
- в) наукове передбачення розвитку й результату функціонування суспільного відтворення, яке базується на визначенні його закономірностей, тенденцій соціального та науково-технічного прогресу, об'єктивних залежностей й причинно-наслідкових зв'язків;
- г) всі відповіді вірні;
- д) а) та б).

14. До об'єктів макроекономічного планування не відносяться:

- а) економічні процеси;
- б) соціальні процеси;
- в) науково-технічні процеси;
- г) демографічні процеси.

15. До методів макроекономічного планування не відносять:

- а) балансовий метод;
- б) нормативний метод;
- в) метод пропорційності;
- г) економіко-математичні методи.

16. Виробничі програми спрямовані на:

- а) підвищення ефективності використання ресурсів;
- б) розвиток наукових досліджень;
- в) поліпшення організації управління господарськими умовами;

г) формування територіально-виробничих комплексів та реструктуризацію економіки.

17. У залежності від об'єкту планування виділяють плани:

- а) короткострокові, середньострокові, довгострокові;
- б) національні, регіональні, корпоративні;
- в) політичні, економічні, соціальні;
- г) індикативні, стратегічні, індерективні.

18. Директивне планування – це:

- а) спосіб управління економікою країни за допомогою розробки обов'язкових для виконання завдань щодо виробництва, розподілу продукції та послуг;
- б) спосіб регулювання економічних процесів за допомогою постановки певних цілей, визначення пріоритету розвитку національної економіки і застосування державних фінансових та інших стимуляторів для їх реалізації;
- в) спосіб оцінки існуючих і очікуваних у майбутньому умов діяльності з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів, на базі яких розробляється стратегія розвитку.

19. До принципів стратегічного планування відноситься:

- а) поєднання інтересів усіх суб'єктів ринкових відносин;
- б) орієнтація на вирішення соціальних завдань розвитку суспільства;
- в) селективність при орієнтації на цілі глобального характеру;
- г) знищення конкуренції, створення умов для монополізму.

20. До економічних регуляторів виконання індикативних планів не відносять:

- а) державні замовлення;
- б) податки;
- в) норми і нормативи;
- г) кредити.

21. Які блоки входять до структури цільової комплексної програми:

- а) цільовий;
- б) ресурсний;
- в) виробничий;
- г) а) та б);
- д) б) та в).

22. До основних структурних співвідношень на макрорівні не належать:

- а) відтворювальні;
- б) технологічні;
- в) внутрішні;
- г) соціально-екологічні.

23. Співвідношення $I_g < I_n$ (I_g , I_n – валові й чисті інвестиції) відповідає умовам:

- а) зростаючої економіки;
- б) стагнуючої економіки;
- в) стаціонарної економіки;
- г) перманентної економіки.

24. Матеріально-речові пропорції між первинним, вторинним та третинним секторами економіки існують згідно з:

- а) балансом народного господарства;
- б) системою національних рахунків;
- в) обидві відповіді вірні;
- г) обидві відповіді невірні.

25. Серед якісних характеристик макроекономічної структури не відокремлюють:

- а) ефективність;
- б) екологічність;
- в) пропорційність;
- г) рівномірність.

26. Пропорційність макроекономічної структури означає:

- а) питому вагу продукції новітніх галузей та виробництв, що сприяють прискоренню НТП, у ВВП;
- б) питому вагу предметів споживання та послуг, що надаються населенню, у ВВП;
- в) ступінь наближеності структури суспільного виробництва до структури суспільних потреб;

г) віддачу від одиниці витрат при виробництві ВВП.

27. До позитивних зовнішніх ефектів не відносять:

- а) ефект залучення;
- б) ефект інновацій;
- в) доходотворчий ефект;
- г) немає вірної відповіді.

28. Об'єктивною основою структурних зрушень є невідповідність між:

- а) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;
- б) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної мікроекономічної структури національної економіки;
- в) загальними індивідуальними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;
- г) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури міжнародної економіки.

29. До основних задач державного регулювання структурних зрушень належить:

- а) збільшення залежності від імпорту товарів і ресурсів;
- б) розвиток виробничого сектору економіки;
- в) збільшення питомої ваги ресурсозберігаючих виробництв;
- г) зміцнення порівняльних переваг зарубіжних конкурентів відносно вітчизняних товаровиробників.

30. Серед адміністративно-економічних методів активізації структурної динаміки виділяють:

- а) індикативне планування; б) державні капіталовкладення; в) ціноутворення;
- г) всі відповіді вірні.

ТЕСТИ до тем №11 – 12.

Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці.

Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

1. До головних принципів державної науково-технічної політики належать:

- а) створення сучасної інфраструктури науки;
- б) врахування вимог екологічної безпеки;
- в) збалансованість розвитку фундаментальних і прикладних досліджень;
- г) а) і в);
- д) а) і б).

2. До прямого державного регулювання розвитку науки і техніки належить:

- а) ведення патентно-ліцензійної діяльності;
- б) введення пільгового оподаткування;
- в) сприяння діяльності комерційних інноваційних фондів;
- г) а) і б);
- д) а), б), в).

3. До непрямого державного регулювання розвитку науки і техніки належить:

- а) створення системи науково-технічної інформації;
- б) застосування прискореної амортизації основних фондів підприємств;
- в) проведення державної науково-технічної експертизи;

- г) а) і б);
- д) а), б), в).

4. Державне регулювання відносин інтелектуальної власності здійснюється через:
- а) патентно-ліцензійну діяльність;
 - б) стандартизацію;
 - в) науково-технічну експертизу;
 - г) а) і б);
 - д) а), б), в).
5. До функцій держави у сфері науково-технічної діяльності належать:
- а) підтримка конкуренції в науково-технічній сфері;
 - б) підготовка науково-технічних кадрів;
 - в) врахування вимог екологічної безпеки;
 - г) а), в);
 - д) а), б), в).
6. До І рівня реалізації науково-технічної політики належить:
- а) Кабінет Міністрів України;
 - б) Верховна Рада України;
 - в) Міністерства і відомства;
 - г) місцеві органи державної влади;
 - д) організації та підприємства, що впроваджують науково-технічну політику.
7. Використання Державного інноваційного фонду є компетенцією:
- а) Кабінету Міністрів України;
 - б) Верховної Ради України;
 - в) Академії наук України;
 - г) Національного банку України;
 - д) органів місцевого самоврядування.
8. До фінансово-кредитних важелів державного регулювання науково-технічної діяльності не належать:
- а) введення пільгового оподаткування;
 - б) введення пільгового кредитування;
 - в) нагляд за дотриманням стандартів, норм і правил;
 - г) застосування прискореної амортизації;
 - д) створення інноваційних фондів.
9. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни повинне забезпечувати:
- а) захист економічних інтересів країни та інтересів суб'єктів цієї діяльності;
 - б) створення однакових можливостей для суб'єктів ЗЕД у розвитку всіх видів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та самостійному визначенні напрямів використання доходів та вкладення інвестицій;
 - в) стимулювання конкуренції;
 - г) ліквідацію монополізму у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
 - д) збалансованість економіки та її рівновагу на внутрішньому ринку;
 - є) сприятливі умови для входження країни в міжнародний розподіл праці;
 - ж) усі відповіді є вірними.
10. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі за суттю є:
- а) економічними;
 - б) політичними;
 - в) соціально-правовими;
 - г) правовими та соціальними;
 - д) адміністративними;
 - є) вірної відповіді немає.
11. До адміністративних методів регулювання зовнішньої торгівлі не відносяться:
- а) ембарго;
 - б) ліцензування та квотування;
 - в) податкові кредити експортерам;
 - г) специфічні вимоги до товарів.

12. До органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України не відноситься :
- Кабінет Міністрів України;
 - Національний банк України;
 - Президент України;
 - Верховна Рада України.
13. У компетенцію Верховної Ради України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності не входить:
- затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики;
 - контроль за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності антимонопольного законодавства;
 - затвердження структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
 - укладання міжнародних договорів
14. У компетенцію Національного банку України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності входить:
- контроль митних кордонів;
 - прийняття нормативних актів з питань зовнішньоекономічної діяльності;
 - контроль за дотриманням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов міжнародних договорів України;
 - регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав
 - не має правильної відповіді.
15. Важелями регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні виступають:
- система законів України і передбачених ними актів митного (тарифного) і не митного регулювання, які видають державні органи України в межах їхньої компетенції;
 - система економічних методів оперативного регулювання (валютно-фінансових, кредитних та інших) у межах законів України;
 - система рішень недержавних органів управління, які приймають згідно з їхніми статутними документами у межах законів України;
 - система договорів, укладених суб'єктами ЗЕД, які не суперечать законам України;
 - усі відповіді є вірними.
16. У якому законі не обумовлені мета та напрями регулювання експортно-імпорتنих операцій? У законі про:
- мито;
 - комунальні послуги;
 - податок на додану вартість;
 - акцизний збір.
17. Законом України "Про податок на додану вартість" не визначено об'єктом оподаткування операції платників податку з:
- надання нерезидентам в оренду, чартер, фрахт морських або повітряних суден, які використовують на міжнародних маршрутах або лініях, а також космічних кораблів або супутників чи їхніх частин та окремих функцій;
 - ввезення (пересилання) товарів на митну територію України та отримання робіт (послуг), що надаються нерезидентами для їх використання або споживання на митній території України, в тому числі операції з ввезення (пересилання) майна за договорами оренди (лізингу), застави та іпотеки;
 - продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України;
 - оплати вартості послуг за договорами оперативної оренди (лізингу) та операції з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору) для погашення кредиторської заборгованості заставодавця;
 - вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України та надання послуг (виконання робіт) для їх споживання за межами митної території України.
18. До головних функцій митного тарифу не відноситься:
- захист національного виробника від національної конкуренції;
 - забезпечення надходження коштів у державний бюджет;
 - поліпшення умов доступу національних товарів на зовнішні ринки;
 - регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав;
 - поліпшення стану платіжного балансу.
19. До ставок митного тарифу не відносяться:
- пільгові;
 - преференційні;

- в) повні;
- г) не має вірної відповіді.

21. Підберіть до кожних видів мита правильне визначення:

ввізні	1) запроваджують на окремі товари на період не більше чотирьох місяців
преференційні	2) нараховують у визначеному розмірі до одиниці вимірювання товару (маси, площі, об'єму)
пільгові	3) є найпоширенішим методом обмеження імпорту
адвалерні	4) об'єднують специфічні й адвалерні мита
специфічні	5) застосовують до товарів, імпортованих з держав, що утворюють з Україною економічні інтеграційні угруповання
комбіновані	6) в Україні не застосовуються
автономні	7) застосовують до товарів країн, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння
конвенційні	8) вводять з метою захисту від демпінгу
спеціальні	9) застосовують у випадку ввезення на територію України товарів, для виробництва і експорту яких використано субсидії. Ставка цього мита не може перевищувати розмір субсидії
антидемпінгові	10) застосовують для попередження недобросовісної конкуренції або у відповідь на дискримінаційні дії з боку інших держав
компенсаційні	11) запроваджують у процесі укладання договору з іншою країною і фіксують у цьому договорі
сезонні	12) вводяться постановами державної влади країни незалежно від будь-яких угод з іншими державами
вивізні	13) нараховуються у відсотках до митної вартості товару

22. Які види мита не потребують для свого впровадження спеціальне розслідування, яке проводить Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України:

- а) антидемпінгові;
- б) конвенційні;
- в) спеціальні;
- г) компенсаційні.

23. Від обкладання ввізним митом в Україні не звільнені товари, які ввозять:

- а) за договорами про вільну торгівлю;
- б) у межах виробничої кооперації країн СНД;
- в) за угодами щодо надання Україні міжнародної технічної і гуманітарної допомоги;
- г) за угодою між Україною і ЄС щодо реалізації проектів технічної допомоги за програмою TACIS;
- д) не має вірної відповіді.

24. Генеральна ліцензія – це:

- а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції щодо певного товару і/або з певною країною (групою країн) упродовж періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару;
- б) разовий дозвіл, який має іменний характер. Його видають для виконання кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоторговельної діяльності на період, потрібний для виконання цієї операції;
- в) дозвіл на експорт (імпорт) товару впродовж певного періоду часу (однак не менше одного місяця) з зазначенням його загального обсягу;

г) свій варіант відповіді.

25. Квотування – це:

- а) якісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- б) кількісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- в) податкове обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- г) спеціальне завищення курсу національної валюти у зовнішньоторговельних операціях.

26. Підберіть необхідне визначення:

Глобальні квоти	1. Квоти, запроваджені для товару (товарів) з визначенням групи країни, куди товар (товари) експортують або із яких його імпортували.
Групові квоти	2. Квоти, запроваджені для товару (товарів) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) можна експортувати або з якої його можна імпортувати.
Індивідуальні квоти	3. Квоти, запроваджені для товару (товарів) без визначення конкретних країн, куди товар (товари) експортують або із яких його імпортують.

27. Якщо курс національної валюти зростає, то:

- а) збільшується попит на національні гроші;
- б) зменшується експорт;
- в) збільшується імпорт;
- г) зменшується чистий експорт;
- д) усі відповіді правильні;
- е) усі відповіді помилкові.

28. Між чистим експортом і валютним курсом є:

- а) безпосередня обернена залежність;
- б) опосередкована обернена залежність;
- в) безпосередня пряма залежність;
- г) опосередкована пряма залежність.

29. В умовах плаваючого валютного курсу:

- а) скорочення імпорту заходами протекціонізму приведе до зростання експорту;
- б) скорочення імпорту заходами протекціонізму не приведе до зростання експорту;
- в) унаслідок протекціоністських заходів чистий експорт може знизитися;
- г) в умовах зростання валютного курсу протекціонізм приведе до зростання національного доходу;
- д) правильні відповіді а), в);
- е) правильні відповіді б) і в).

30. Якщо процентна ставка у світовій економіці перевищує процентну ставку в національній економіці, то:

- а) модель Манделла-Флемінга свідчить про рівновагу відкритої національної економіки;
- б) крива IS у моделі Манделла-Флемінга буде зміщуватися ліворуч;
- в) крива LM у моделі Манделла-Флемінга буде зміщуватися праворуч;
- г) крива LM у моделі Манделла-Флемінга буде зміщуватися праворуч.